

PARLAMENTUL EUROPEAN

2009 - 2014

Comisia pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne

2011/2069(INI)

11.7.2012

PROIECT DE RAPORT

referitor la situația drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană (2010-2011)
(2011/2069(INI))

Comisia pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne

Raportoare: Monika Flašíková Beňová

PR_INI

CUPRINS

	Pagina
PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN	3

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la situația drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană (2010-2011)

(2011/2069(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere preambulul la Tratatul privind Uniunea Europeană, în special a doua liniuță și liniuțele patru-șapte,
- având în vedere articolul 2, articolul 3 alineatul (3) a doua liniuță, articolele 6 și 7 din Tratatul privind Uniunea Europeană,
- având în vedere Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene din 7 decembrie 2000, („Carta”), astfel cum a fost proclamată la 12 decembrie 2007 la Strasbourg,
- având în vedere Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO),
- având în vedere rapoartele Comisiei pe 2010 și 2011 privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a UE (COM (2011)0160 și COM(2012)0169),
- având în vedere Comunicarea Comisiei intitulată „Raport privind cetățenia UE în 2010: Eliminarea obstacolelor din calea drepturilor cetățenilor UE”, (COM (2010)0603),
- având în vedere Strategia Comisiei pentru punerea în aplicare efectivă a Cartei drepturilor fundamentale de către Uniunea Europeană (COM(2010)0573) și Orientările operaționale privind luarea în considerare a drepturilor fundamentale în cadrul analizelor de impact ale Comisiei (SEC(2011)0567),
- având în vedere concluziile Consiliului privind acțiunile și inițiativele Consiliului în vederea punerii în aplicare a Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, adoptate la a 3092-a sesiune a Consiliului Afaceri generale în Bruxelles, din 23 mai 2011, și Orientările Consiliului privind măsurile metodologice care trebuie întreprinse pentru verificarea compatibilității cu drepturile fundamentale la nivelul grupurilor de pregătire ale Consiliului¹,
- având în vedere corpul de convenții ale Organizației Națiunilor Unite în materie de drepturile omului din care fac parte toate statele membre și convențiile și recomandările Consiliului Europei, precum și deciziile, orientările și hotărârile autorităților judiciare și de monitorizare specializate,
- având în vedere hotărârile și jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) și ale Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO),
- având în vedere jurisprudența curților constituționale naționale, care se referă și la Carta drepturilor fundamentale ca referință pentru interpretarea legislației naționale,

¹ Documentul 10140/11 al Consiliului din 18 mai 2011.

- având în vedere rapoartele organismelor Consiliului Europei, în special rapoartele cu privire la situația drepturilor omului, ale Adunării Parlamentare și ale Comisarului pentru drepturile omului,
 - având în vedere Programul de la Stockholm – O Europă deschisă și sigură în serviciul cetățenilor și pentru protecția acestora,
 - având în vedere activitatea, rapoartele anuale și studiile Agenției pentru Drepturile Fundamentale a Uniunii Europene (FRA),
 - având în vedere rapoartele și studiile elaborate de ONG-uri privind drepturile omului,
 - având în vedere rezoluțiile sale cu privire la drepturile fundamentale și drepturile omului, în special Rezoluția sa din 15 decembrie 2010 referitoare la situația drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană (2009) – punere în aplicare efectivă după intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona¹,
 - având în vedere articolul 48 din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne și avizul Comisiei pentru drepturile femeii și egalitatea de gen și al Comisiei pentru petiții (A7-0000/2012),
- A. întrucât articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) întemeiază Uniunea pe o comunitate de valori indivizibile și universale de respectare a demnității umane, libertății, democrației, egalității, solidarității, statului de drept precum și respectarea drepturilor omului, pentru toate persoanele care trăiesc pe teritoriul UE, inclusiv pe cele aparținând unor minorități;
- B. întrucât articolul 6 alineatul (3) din TUE confirmă că drepturile fundamentale, astfel cum sunt garantate de CEDO și astfel cum rezultă din tradițiile constituționale comune statelor membre, constituie principii generale ale dreptului Uniunii;
- C. întrucât, odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, Carta a devenit obligatorie din punct de vedere juridic la nivelul instituțiilor, al organismelor și al agențiilor UE, precum și al statelor membre atunci când acestea pun în aplicare dreptul UE;
- D. întrucât obligațiile care le revin țărilor candidate în temeiul criteriilor de la Copenhaga continuă să se aplice statelor membre după aderarea la UE în temeiul articolului 2 din TUE și întrucât, în lumina acestuia, toate statele membre trebuie evaluate în mod regulat în vederea verificării conformității permanente cu principiile fundamentale ale UE de respectare a drepturilor fundamentale, a instituțiilor democratice, a statului de drept,

Recomandări generale

1. salutând acțiunile întreprinse de Comisie pentru a asigura conformitatea propunerilor

¹ Texte adoptate, P7_TA(2010)0483.

legislative cu Carta, observă că rămân destule posibilități de îmbunătățire, întrucât continuă să apară propuneri care nu au în vedere sau nu au în vedere în mod corespunzător impactul măsurilor propuse privind drepturile fundamentale; îndeamnă Comisia să ia măsuri evidente pentru îmbunătățirea verificării propunerilor sale cu Carta;

2. îndeamnă Comisia să asigure că impactul legislației UE asupra drepturilor fundamentale și punerea în aplicare a acesteia de către statele membre fac parte în mod sistematic din rapoartele de evaluare elaborate de Comisie privind punerea în aplicare a legislației UE, precum și din raportul său anual privind punerea în aplicare a dreptului UE;
3. invită Consiliul să asigure punerea în aplicare eficientă a angajamentului acestuia de a verifica ambele sale amendamente propuse la propunerile Comisiei și propunerile înaintate din proprie inițiativă privind Carta;
4. subliniază, de asemenea, că Parlamentul European ar trebui să consolideze evaluarea impactului autonom asupra drepturilor fundamentale în ceea ce privește propunerile legislative și amendamentele examinate în cursul procesului legislativ, pentru a face ca acesta să devină mai sistematică;
5. regretă
 - lipsa de transparență în dialogul Comisiei cu statele membre atunci când sunt în joc drepturi fundamentale sau interesele cetățenilor europeni; consideră că această lipsă de transparență cu privire la transpunerea dreptului UE ar putea aduce multe prejudicii celorlalte țări ale UE, cetățenilor UE și celorlalte instituții, în special când sunt în joc drepturile sociale și economice ale cetățenilor;
 - lipsa de transparență în agențiile UE face dificilă determinarea conformității sau a neconformității acțiunilor acestora cu principiile transparenței, ale bunei administrări, ale protecției datelor și ale luptei împotriva discriminării, precum și ale necesității și proporționalității;
6. deplânge întârzierile și blocajele inacceptabile în aderarea UE la CEDO, care se datorează, în principal, unor anumite state membre și îndeamnă Comisia să încheie procedura;
7. amintește angajamentul Comisiei de a acorda prioritate procedurilor în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în cazurile care pun probleme de principiu sau care au un impact negativ extrem de pronunțat asupra cetățenilor¹;
8. regretă slaba reacție a Comisiei la încălcările specifice ale drepturilor fundamentale în statele membre și invită Comisia să se asigure că procedurile în constatarea neîndeplinirii obligațiilor garantează protecția efectivă a drepturilor omului, mai degrabă decât să urmărească acorduri negociate cu statele membre;
9. invită, prin urmare, Comisia să prezinte o propunere detaliată pentru un mecanism de monitorizare și un sistem rapid de alertă, bazându-se pe dispozițiile articolului 7 din TUE și ale articolului 258 din TFUE;

¹ COM(2010)573 final.

10. își reiterează apelul adresat Comisiei pentru o revizie rapidă a acquis-ului în materie polițienească și penală în conformitate cu Tratatul de la Lisabona și Carta înainte de termenul-limită din 1 decembrie 2014;
11. recomandă evaluarea parlamentară a politicilor SLSJ în conformitate cu articolul 70 din TFUE prin crearea unei legături permanente între Comisia LIBE a PE și comisiile parlamentare naționale care se ocupă cu drepturile fundamentale pentru a evalua legislația relevantă la nivelul UE și la nivel național;
12. invită statele membre să își îndeplinească în mod corespunzător obligațiile care le revin în conformitate cu dreptul internațional, pe care nu le-au îndeplinit până acum, să investigheze încălcări grave ale drepturilor omului comise în contextul cooperării cu programul CIA împotriva terorismului și să acorde despăgubire totală victimelor;
13. consideră inacceptabil
 - faptul că Parlamentului European, singura instituție a UE aleasă direct și colegiator pentru majoritatea politicilor UE, nu i s-a permis să definească domeniile specifice pentru cadrul multianual al FRA;
 - faptul că cooperarea polițienească și judiciară în materie penală, care a devenit politica standard a UE, precum și drepturile sociale și economice, care sunt elemente esențiale ale Cartei încă sunt excluse din mandatul FRA; solicită Consiliului să includă aspectele de mai sus în următorul cadru multianual al FRA;
14. este preocupat de faptul că clauzele de renunțare ale anumitor state membre vor risca să afecteze drepturile cetățenilor acestora care vor suferi mai mult din cauza discriminării decât alți cetățeni ai UE;

Discriminarea

15. subliniază că principiile demnității umane și ale egalității în fața legii reprezintă bazele societății democratice; consideră incomprehensibil blocajul actual al negocierilor Consiliului cu privire la propunerea Comisiei pentru o directivă orizontală care să extindă protecția globală împotriva discriminării de toate tipurile, inclusiv pe criterii religioase sau de credință, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală și solicită eforturi pentru asigurarea adoptării sale cât mai repede posibil;
16. invită statele membre să stabilească proceduri de plângeri care să asigure că o victimă a unei discriminări multiple poate depune o singură plângere adresând mai mult de un motiv de discriminare; consideră adecvată susținerea activităților apărătorilor drepturilor omului și dezvoltarea de acțiuni colective de către persoanele și comunitățile marginalizate;

Protecția persoanelor aparținând minorităților

17. subliniază că situația apatrizilor cu reședință permanentă în statele membre trebuie să fie abordată și invită statele membre vizate să ratifice convențiile relevante ale Organizației Națiunilor Unite;

18. subliniază că, din cauza divergențelor în punerea în aplicare a legislației UE și a procedurilor administrative complexe, anumite categorii de persoane se confruntă cu obstacole discriminatorii în exercitarea dreptului acestora de circulație liberă și de ședere; invită Comisia să utilizeze procedurile în constatarea neîndeplinirii obligațiilor împotriva statelor membre care încalcă Directiva 2004/38/CE;
19. invită Comisia să evalueze rezultatele evidente ale cadrului UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor și progresul obținut în fiecare stat membru;
20. invită statele membre să ofere un răspuns eficient la excluziunea romilor prin elaborarea de politici integrate în cooperare cu reprezentanții populației rome, prin asigurarea participării complete a acestora și prin utilizarea tuturor resurselor financiare ale UE;

Egalitatea de șanse

21. regretă impactul limitat al inițiativelor UE și naționale în domeniul inegalității dintre bărbați și femei, în special în contextul încadrării în muncă;
22. îndeamnă UE și statele membre să depună eforturi pentru a realiza obiectivele Pactului european pentru egalitatea dintre femei și bărbați 2011-2020 și să adopte măsuri pentru a combate diferențele de salarizare dintre femei și bărbați, segregarea ocupațională și toate formele de violență împotriva femeilor;

Orientarea sexuală și identitatea de gen

23. invită statele membre să înregistreze și să investigheze infracțiunile săvârșite din ură împotriva persoanelor homosexuale, lesbiene, bisexuale și transgender (LGBT) și să adopte legislații penale care să interzică incitarea la ură pe motive de orientare sexuală și identitate de gen;
24. invită Comisia să propună reformarea Deciziei-cadru a Consiliului privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal, inclusiv a altor forme de infracțiuni generate de discriminare, inclusiv pe motive de orientare sexuală, identitate de gen și exprimare a genului;
25. invită statele membre să adopte un cadru legislativ național pentru abordarea discriminărilor resimțite de persoanele LGBT și de cuplurile de același sex pe motive de orientare sexuală a acestora sau identitate de gen și îndeamnă statele membre să garanteze punerea în aplicare efectivă a cadrului juridic UE și a jurisprudenței CJUE existente;
26. invită statele membre care au adoptat reglementări în privința parteneriatului între persoane de același sex să recunoască dispozițiile adoptate de alte state membre, care au efecte similare;
27. consideră că drepturile fundamentale ale persoanelor LGBT pot fi mai bine protejate dacă acestea au acces la instituții juridice precum concubinajul, parteneriatul civil sau căsătoria; salută faptul că 16 state membre oferă în prezent aceste opțiuni și invită și alte state membre să examineze posibilitatea de a proceda la fel;

Tinerii, persoanele în vârstă și persoanele cu dizabilități

28. invită statele membre să combată discriminările pe motive de vârstă în încadrarea în muncă, în conformitate cu jurisprudența CJUE cu privire la recrutarea și concedierea lucrătorilor în vârstă;
29. invită statele membre să asigure integrarea lucrătorilor tineri, în special a celor afectați de criza economică, pe piața muncii;
30. salută decizia de a face anul 2012 Anul european al îmbătrânirii active și al solidarității între generații; invită statele membre să consolideze calitatea vieții persoanelor în vârstă prin furnizarea de servicii sociale adecvate, combătând abuzul împotriva acestora și promovând independența acestora prin susținerea renovării și accesibilității locuințelor;

Protecția datelor

31. reafirmă că dreptul la autodeterminare asupra datelor cu caracter personal și dreptul la intimitate constituie elemente fundamentale ale personalității, ale demnității umane și ale libertății unei persoane;
32. subliniază că reforma regimului UE privind protecția datelor ar trebui să crească transparența și conștientizarea drepturilor în ceea ce privește protecția datelor și să sporească eficacitatea căilor de atac și a sancțiunilor; subliniază că scăderea nivelului standardelor și reducerea competențelor naționale, inclusiv celor ale curților constituționale, nu este posibilă;

Migranții și refugiații

33. invită statele membre să instituie o procedură pentru reguli mai bine coordonate pentru solicitanții de azil, în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene și a Curții Europene a Drepturilor Omului;
34. invită statele membre să se concentreze asupra unor politici de migrare legală eficiente și să ratifice Convenția internațională privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și a membrilor familiilor acestora;
35. invită statele membre să asigure finalizarea sistemului european comun de azil (SECA) până la sfârșitul anului 2012, astfel cum a fost planificat;
36. subliniază angajamentul său de a asigura exercitarea unui control parlamentar deplin al agențiilor JAI ale UE, în special al Europol, Frontex, Cefpol, Eurojust și Agenția europeană pentru gestionarea operațională a unor sisteme informatice la scară largă; invită aceste agenții să crească dimensiunea activităților acestora în ceea ce privește drepturile fundamentale;
37. își exprimă dezacordul total față de propunerile legate de reintroducerea controalelor la frontierele Schengen, întrucât acest lucru ar submina libera circulație în UE și funcționarea cooperării Schengen;
38. subliniază importanța unui mecanism de evaluare și monitorizare pentru verificarea

aplicării acquis-ului Schengen în conformitate cu principiile privind drepturile fundamentale;

Drepturile copilului

39. invită toate instituțiile UE să abordeze în mod efectiv provocări precum decăderea din drepturile parentale asupra copilului a unuia sau a ambilor părinți, copiii dispăruți, exploatarea sexuală a copiilor și pornografia infantilă, protecția copiilor imigranți neînsoțiți și situația copiilor cu dizabilități instituționalizați;
40. salută Agenda UE pentru drepturile copilului, eforturile Comisiei de a asigura respectarea și promovarea drepturilor copilului în procedurile judiciare și faptul că Directiva privind victimele criminalității asigură un nivel mai înalt de protecție a copiilor în calitate de victime vulnerabile;

Drepturile victimelor și accesul la justiție

41. regretă că cetățenii UE rezidenți într-un alt stat membru decât cel de origine nu sunt informați eficient în ceea ce privește drepturile acestora și îndeamnă statele membre să îmbunătățească propriile sisteme de informare;
42. subliniază că Curtea Europeană a Drepturilor Omului și CJUE au subliniat în hotărârile acestora obstacole în ceea ce privește accesul la justiție precum durata procedurilor, lipsa căilor de atac eficiente și dreptul la un proces echitabil;
43. invită statele membre să îndepărteze obstacolele care mai există, precum termene-limită, valoare juridică, durata procedurilor, cheltuieli judiciare și formalități procedurale;

Cetățenia

44. invită Comisia să realizeze un studiu comparativ privind drepturile electorale la nivel național și al UE pentru a identifica divergențele care au un impact neolial asupra anumitor categorii de persoane din UE și de a însoți studiul cu recomandări adecvate privind eliminarea discriminărilor;
45. invită statele membre să lanseze o campanie de informare pentru informarea cetățenilor UE cu privire la dreptul acestora de a vota și de a fi votați; solicită introducerea reformelor necesare în procedurile pentru alegerile europene în toate statele membre pentru promovarea unei cetățenii active europene;
46. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului European, Consiliului și Comisiei, guvernelor și parlamentelor statelor membre și ale țărilor candidate, precum și Organizației Națiunilor Unite, Consiliului Europei și Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa.